

การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศ ที่เหมาะสมของวัยรุ่นหญิง*

อุบลทิพย์ ไชยแสง พย.ม.** นิวัติ ไชยแสง ศ.ศ.ม.***
อุไรวรรณ ศิริธรรมพันธ์ พย.ม.**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่นหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขารณสุขศาสตร์ (สาขารณสุขชุมชน) ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา จำนวน 15 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง และสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) คุณค่าของฉัน 2) เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน 3) สายน้ำไม่ไหลกลับ 4) น้ำตาและพรหมจรรย์ 5) รักแท้หรือแค่หลอกหลวง 6) รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี 7) ความต้องการในใจคน 8) สัญญาจากหัวใจ และแบบสอบถามทัศนคติทางเพศ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลก่อนและหลังการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ วัยรุ่นหญิงมีทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทัศนคติทางเพศ วัยรุ่นหญิง

* หน่วยงานที่สนับสนุนทุนการวิจัย วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ อาจารย์ประจำกลุ่มงานหลักสูตรสาขารณสุขชุมชน

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา

*** เจ้าพนักงานสาธารณสุข หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียน วัดและประเมินผลการศึกษา

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา

Using Group Dynamic Activities to Develop Sexual Attitudes of Adolescent Girls*

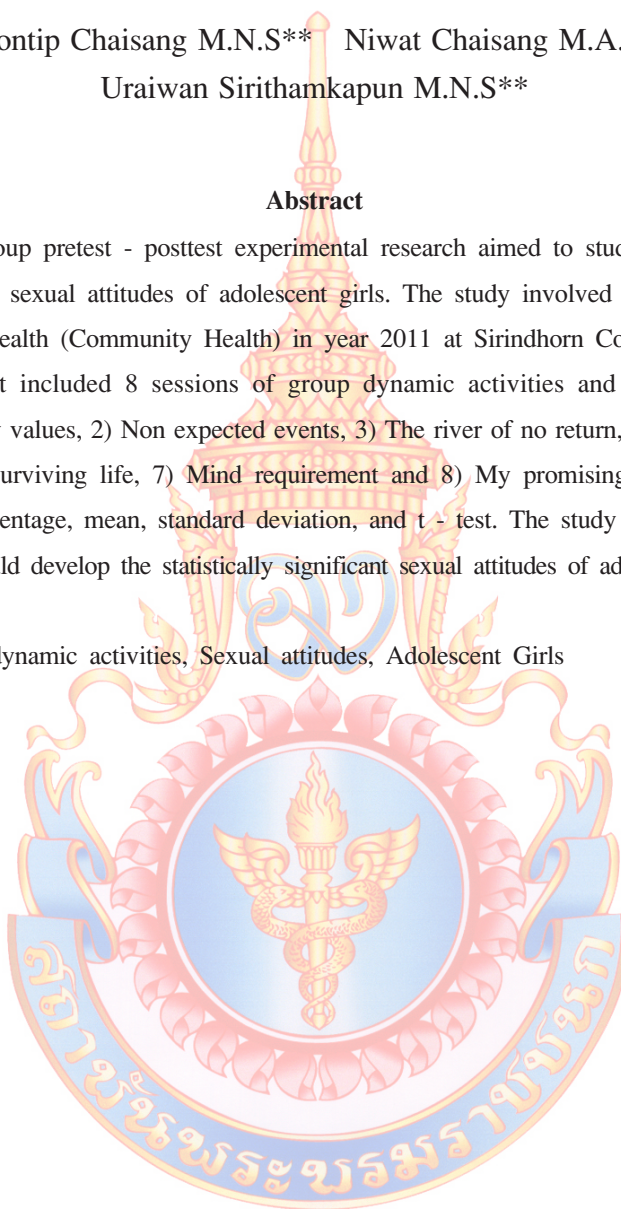
Ubontip Chaisang M.N.S** Niwat Chaisang M.A.***

Uraiwan Sirithamkapun M.N.S**

Abstract

This one group pretest - posttest experimental research aimed to study the effect of group dynamic activities on sexual attitudes of adolescent girls. The study involved 15 female students of Diploma of Public Health (Community Health) in year 2011 at Sirindhorn College of Public Health Yala. The instrument included 8 sessions of group dynamic activities and questionnaire. The 8 sessions were : 1) My values, 2) Non expected events, 3) The river of no return, 4) Tear and virgin, 5) Love deception, 6) Surviving life, 7) Mind requirement and 8) My promising. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and t - test. The study was found that group dynamic activities could develop the statistically significant sexual attitudes of adolescent girls ($p < .01$).

Keywords : Group dynamic activities, Sexual attitudes, Adolescent Girls

* Funded by Sirindhorn College of Public Health, Yala

** Lecturer of Community Health, Sirindhorn College of Public Health Yala

*** Head of education affairs and registration and evaluation Sirindhorn College of Public Health Yala

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมต่าง ๆ ของวัยรุ่นมีอัตราความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การไม่ยอมรับและทอดทิ้งทารก การขายบริการทางเพศ รวมทั้งการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระและฮอร์โมนในร่างกายค่อนข้างมาก ทำให้เด็กวัยรุ่นแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจไม่เหมาะสมโดยขาดการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง¹ การกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสังคม รวมถึงชีวิตของวัยรุ่นได้อย่างยาวไกล จากการสำรวจพบว่าอายุของวัยรุ่นที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกลดน้อยลงเรื่อย ๆ จากอายุเฉลี่ย 18 - 19 ปี ในปี 2539 ลดลงเป็นอายุเฉลี่ย 15 - 16 ปี ในปี 2552² ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาของวัยรุ่นที่สำคัญในขณะนี้คือ ปัญหาที่สนใจคือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนวัยรุ่นหญิง โดยนักเรียนหญิงมีค่านิยมเรื่องเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนที่เปลี่ยนไป มองการร่วมเพศเป็นเรื่องปกติ หากใครยังบริสุทธิ์จะถูกตราหน้าว่าเชยและโดนกีดกันไม่ให้เข้ากลุ่ม ซึ่งปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นหญิงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมักจะเป็นไปอย่างฉาบฉวยและยังรวมถึงการมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับเงินหรือสิ่งของตอบแทน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงทัศนคติทางเพศที่ไม่ถูกต้อง รวมถึงการไม่เห็นคุณค่าและให้เกียรติกับตนเอง³

กลุ่มสัมพันธ์เป็นการนำสมาชิกกลุ่มไปสู่การเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจ เกิดการยอมรับตนเอง สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในจิตใจของตนเอง ตลอดจนสามารถพัฒนาทัศนคติของตนเองให้มี

ความคิดที่ถูกต้องได้⁴ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นหญิง การใช้กิจกรรมกลุ่ม จะช่วยให้วัยรุ่นหญิงได้แสดงความคิดเห็น ได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ ได้วิเคราะห์อภิปรายให้เกิดการเรียนรู้ โดยการค้นพบและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้แต่ละคนเกิดการพัฒนาแนวคิดและสามารถนำไปปรับใช้จริงในชีวิตได้ สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งพบว่า การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาเจตคติด้านคุณค่าพรหมจารีของนักเรียนหญิงได้⁵

จากสถานการณ์และเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มาใช้เพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศให้กับวัยรุ่นหญิง ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น สำหรับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพทางเพศของวัยรุ่นอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิง ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

สมมุติฐาน

ทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่นหญิง หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศที่เหมาะสม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศที่

เหมาะสมของวัยรุ่นหญิง โดยมีกิจกรรมทั้งหมด 8 กิจกรรม มีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ เดือน กันยายนถึงตุลาคม 2554 สถานที่ที่ใช้ในการทดลอง คือ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาวัยรุ่นหญิง ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน) ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา จำนวน 15 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยกลุ่มตัวอย่างต้องสามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ได้ตลอดการดำเนินการวิจัย ไม่มีปัญหาสุขภาพ และสมัครใจ มีการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสมัครใจและทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาก่อนเข้าร่วมการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงเพื่อแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นไปตามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง สามารถถอนตัวจากการวิจัยได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ และข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

ดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์จำนวน 8 ครั้ง จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือ ทุกวันพุธ และพฤหัสบดี เวลา 13.30 - 15.00 น. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทัศนคติทางเพศจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และเก็บข้อมูลภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศครบทั้ง 8 กิจกรรมอีกครั้ง หลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับข้อมูลทั่วไปใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลทัศนคติทางเพศใช้สถิติค่า t - test เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิงก่อนและหลังการทดลอง

เครื่องมือในการวิจัย

1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและพัฒนาปรับปรุงจากกิจกรรมกลุ่มของ ชลธิชา ฤทธิรงค์กุล³ และคู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศวัยรุ่น ของพัชรา สุขสังขาร⁶ โดยจัดให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทั้งหมด 8 ครั้ง จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่

1) คุณค่าของฉัน เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการคิดในเรื่องคุณค่าของตนเอง โดยการเขียนบรรยายสิ่งดีๆ ของตนเองลงในกระดาษรูปหัวใจ และสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง

2) เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน เป็นกิจกรรมการฝึกให้กลุ่มตัวอย่างรู้ เข้าใจ เท่าทันในเรื่องสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการเกิดเพศสัมพันธ์โดยไม่คาดคิด

3) สายน้ำไม่ไหลกลับ เป็นกิจกรรมเพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์จากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งหากเกิดขึ้นแล้ว จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตข้างหน้าต่อไป

4) น้ำตาและพรหมจรรย์ เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกแง่คิดในเรื่องผลเสียจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม โดยการให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากกรณีศึกษาจากบทเพลง จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ และสรุปผล

5) รักแท้หรือแค่หลอกลวง เป็นกิจกรรมบอกเล่าถึงเหตุการณ์โดยการให้กลุ่มตัวอย่างร่วมแสดงบทบาทสมมติ และพิจารณาประเด็นเหตุการณ์เกี่ยวกับเหตุและผลของการมีเพศสัมพันธ์จากสถานการณ์การมีเพศสัมพันธ์เพียงเพราะต้องการพิสูจน์รักแท้

6) รู้รักขาดรอดเป็นยอดดี เป็นกิจกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการปฏิเสธและการหลีกเลี่ยงต่อสถานการณ์ที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม

7) ความต้องการในใจตน เป็นกิจกรรมการวิเคราะห์ทัศนคติและความคิดเห็นเรื่องเพศที่เหมาะสมในช่วงวัยรุ่นของกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดให้มีการตอบคำถามจากสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องทัศนคติทางเพศ

8) สัญญาจากหัวใจ เป็นกิจกรรมสรุปทัศนคติของตนเอง และใช้กิจกรรมการสรุปความตั้งใจของตนเองเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติทางเพศที่เหมาะสม โดยเขียนข้อความความตั้งใจของตนเองลงในกระดาษรูปหัวใจและร่วมกันทำกิจกรรมร้องเพลงสัญญาจากหัวใจ

2. แบบสอบถามทัศนคติทางเพศ สอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นทางเพศ และข้อคำถามเกี่ยวกับการพิจารณาการปฏิบัติตนที่เหมาะสมจากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและปรับปรุงแก้ไขจากแบบสอบถามทัศนคติทางเพศของ บุญยิ่ง มานะบริบูรณ์ และคณะ⁷

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบไปด้วย อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเรื่องสุขภาพทางเพศ 1 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ 1 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา 1 ท่าน

เพื่อตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหา กับความครอบคลุมกรอบแนวคิดและความชัดเจนของภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. ความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 10 ราย คำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) โดยยอมรับค่าความเที่ยงที่ .70 ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ .79

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมีอายุเฉลี่ย 19.73 ปี นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 73.30 ส่วนใหญ่สถานภาพครอบครัวบิดา - มารดาอยู่ด้วยกัน โดยปัจจุบันพักอาศัยอยู่ในหอพักนอกวิทยาลัยคิดเป็นร้อยละ 46.70 และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่เพียงพอร้อยละ 93.30 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจากทางโทรทัศน์คิดเป็นร้อยละ 86.70 ซึ่งปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างคบหาเพื่อนต่างเพศ (มีแฟน) ร้อยละ 40.00 และมีค่านิยมเรื่องเพศโดยคิดว่าจะรักษาความบริสุทธิ์จนกว่าจะแต่งงานร้อยละ 60.00 และคิดว่าผู้หญิงควรมีครอบครัวในช่วงอายุ 26 - 30 ปี ร้อยละ 86.67

ข้อมูลทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่นหญิงก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ตัวแปร	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ค่าเฉลี่ยของ ความแตกต่าง (d)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของ ความแตกต่าง (SDd)	df	ค่า t
ก่อนการ ทดลอง	15	3.67	0.36				
หลังการ ทดลอง	15	4.08	0.33	0.41	0.30	14	5.252 *

* $p \leq 0.01$

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิงก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 โดยค่าคะแนนเรื่องทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีผลให้วัยรุ่นหญิงสามารถพัฒนาทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น ซึ่งอธิบายได้ว่าการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาทัศนคติสำหรับวัยรุ่นหญิง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานแสดงว่ากิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพัฒนาความคิด⁸ สามารถนำมาใช้เพื่อหล่อหลอมและปลูกฝังให้วัยรุ่นหญิงเกิดทัศนคติทางเพศในทางที่เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

การใช้กิจกรรมกลุ่มที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นการให้วัยรุ่นหญิงได้ใช้ความคิด ความรู้สึกเพื่อตัดสินใจเลือกหรือแก้ปัญหาในแต่ละกิจกรรม⁹ จากรูปแบบกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน เป็นเหตุการณ์ใกล้ตัว เนื้อหาของสถานการณ์และเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยปรับมาใช้ในแต่ละกิจกรรมสร้างความอยากรู้อยากเห็น และต้องการการตัดสินใจสำหรับกลุ่มตัวอย่าง เช่น การอภิปรายกลุ่มและบทบาทสมมติ ซึ่งเทคนิคเหล่านี้ช่วยแต่ละคนให้ทำความเข้าใจกับปัญหาหรือข้อสงสัยของตนเอง ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดความคิดใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจที่มากขึ้นและสามารถนำไปสู่การสรุปเป็นหลักการที่เหมาะสมกับตนเอง ส่งเสริมให้กลุ่มวัยรุ่นหญิงสามารถพัฒนาทัศนคติทางเพศของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชลธิชา ฤทธิ์เนติกุล³ ซึ่งพบว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มสามารถเพิ่มเจตคติด้านคุณค่าพรหมจารีของนักเรียนหญิง และงานวิจัยของศูนย์สุขภาพจิตที่ 11¹ ซึ่งพบว่าภายหลังการ

จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศวัยรุ่นมีค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศไปในทางที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้กิจกรรมที่เหมาะสมและการได้แสดงออกอย่างเต็มที่รวมทั้งการให้ความร่วมมือของสมาชิกด้วยความสมัครใจและมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างจึงเกิดการพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ เช่นเดียวกับการวิจัยของ บุญยั้ง มานะบริบูรณ์ และคณะ⁷ ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นการทำให้วัยรุ่นหญิงได้แสดงความคิดเห็นความรู้สึก ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมของตนเองได้ และพบพฤติกรรมการมีความคิดที่จะครองตนให้ละเว้นจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเป็นที่น่าพอใจ แต่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่ยังมีความคิดที่ไม่ชัดเจนและไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องที่อาจมีผลทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ เช่น การตัดสินใจเพื่อหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์เมื่ออยู่ตามลำพังกับคนรัก ซึ่งอาจเกิดสืบเนื่องจากประสบการณ์ และปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาดังกล่าว

อย่างไรก็ตามนอกจากการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมแล้ว ยังต้องมีปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญอื่น ๆ ร่วมด้วยเพื่อให้วัยรุ่นหญิงสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพ เช่น การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย การมีทีมให้คำปรึกษาวัยรุ่นที่สามารถเข้าถึงได้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่นหญิงในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย
2. เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาการจัดรูปแบบการดำเนินการพัฒนาทัศนคติทางเพศแก่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง

3. เป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดการอบรม เพิ่มเติมความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่และผู้รับผิดชอบในการพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อให้เกิดทัศนคติทางเพศที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาทัศนคติทางเพศและการพัฒนาด้านการจัดการสุขภาพวัยรุ่นและวัยอื่นๆ ต่อไป
2. ติดตามผลการวิจัยเมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ในระยะเวลา 2 เดือน 1 ปี และ 2 ปี ตามลำดับ เพื่อศึกษาความคงทนของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และศึกษาผลการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. ศูนย์สุขภาพจิตที่ 11. การพัฒนารูปแบบแนวทางการส่งเสริมค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นโดยใช้เพลงภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคใต้. สุราษฎร์ธานี: สำนักพิมพ์ศูนย์สุขภาพที่ 11; 2551.
2. สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. สถานการณ์อนามัยเจริญพันธุ์ในเด็กและเยาวชน, เข้าถึงเมื่อ 22 ตุลาคม 2554 เข้าถึงได้จาก http://rh.anamai.moph.go.th/all_file/index/Pregnancy%20.pdf
3. ชลธิชา ฤทธิเนติกุล. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติด้านคุณค่าพรมจารีของนักเรียนหญิง [วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2547.
4. อารุณ มังบุญแ้วน. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชน บ้านนาบอน สำนักประถมศึกษาอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย [วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2540.

5. ทิสนา แคมมณี. ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2548.
6. พัชรา สุขสังขาร. คู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาทัศนคติทางเพศของวัยรุ่นหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง, อ่างทอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง; ม.ป.ป.
7. บุญยิ่ง มานะบริบูรณ์ และคณะ. การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงหลังฟังการบรรยายแบบมีส่วนร่วมเรื่องเพศสัมพันธ์. วารสารศิริราชเวชสาร. 2549; 58(2): 654-657.
8. ศักดิ์พันธ์ ดันวิมลรัตน์. เทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี; 2549.
9. Lewin, K. Frontiers in group dynamics 1. Human Relations 1, Resolving Social Conflicts: Selected Papers on Group Dynamics. New York: Harper & Row; 1947.

